

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høring februar – mai 2015

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordningen med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på denne nettsiden: www.kirken.no/kirkeordning

Høringsinstansen gjøres oppmerksom på at spørsmålene står i et visst forhold til hverandre, noe som er påpekt i teksten.

Det er også anledning til å gi svar kun på et utvalg av spørsmålene.

Hørings svar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

(Skriv gjerne inn svarene i denne Word-fila og send den som vedlegg til epost).

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet/kirkelig fellesråd/organisasjon: Orkanger menighetsråd

Adresse: Nedre Svartberget 6, 7300 Orkanger

Kontaktperson: John Egil Bergem

Høringsspørsmålene

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: Orkanger menighetsråd er enig med Kirkerådets flertall i at den nåværende oppgavefordelingen mellom ulike nivåer i hovedtrekk bør videreføres. Det innebærer bl.a. at den myndighet som blir overført fra sentrale statlige organer i hovedsak blir liggende på sentralt nivå i kirken.

Det er heller ikke noe mål i seg selv å endre oppgavefordelingen. Men fordelingen av oppgaver mellom nivåer og organer henger nøye sammen med svarene på spørsmålene 6-9 og 14-17. Det vil

framgå av våre svar på disse spørsmålene at det anses hensiktsmessig med en viss forskyvning av oppgaver.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: Menighetsrådet kan være enig i at dagens ordning er en beste til det formålet som er nevnt. Vi mener at finansieringsordningen må vurderes ut fra flere hensyn enn det ene som er nevnt i spørsmålet, men er enig i at dagens ordning er den beste til å sikre en bred folkekirke.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar: Dersom dagens finansieringsordning blir endret, er det nærliggende å tro at det vil være begrunnet i at det ikke anses riktig at staten finansierer noen trossamfunn med direkte bevilgninger. I så fall kommer man etter vår mening neppe utenom en form for medlemsfinansiering, eventuelt med offentlig bistand til innkrevningen. Dette kan skje gjennom en medlemsavgift, som alle tros- og livssynssamfunn kan benytte seg av. Alternativt kan man innføre en øremerket livssynsavgift, der de som ikke er medlem av noe tros- eller livssynssamfunn blir trukket for et tilsvarende beløp som går til et forhåndsbestemt formål. Argumentet for den sistnevnte ordningen er at den forebygger at utmelding fra tros- og livssynssamfunn skjer av rent økonomiske hensyn.

Menighetsrådet heller til at en livssynsavgift alt i alt vil være å foretrekke.

Menighetsrådet vil understreke at staten og kommunene uansett må beholde et økonomisk ansvar for å ta vare på de store kulturverdiene som mange av kirkens eiendommer (i første rekke kirkebygg) representerer. Det samme gjelder økonomisk ansvar for oppgaver som Den norske kirke fortsatt utøver for alle innbyggere, så lenge oppgavene ikke overføres til det offentlige. Gravferdsforvaltningen er det beste eksemplet på dette.

Dersom det offentlige ikke finansierer de oppgavene som her er nevnt uavhengig av den generelle finansieringen av tros- og livssynssamfunn, vil det i realiteten innebære en diskriminering av Den norske kirke som trossamfunn.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar: Menighetsrådet mener at dagens organisering av Den norske kirke er for komplisert og byråkratisk for å kunne møte utfordringene med å være et selvstendig og mest mulig selvfinansiert trossamfunn. Strukturen bør forenkles gjennom reduksjon av antall organer og enheter og en mer ensartet ordning for arbeidsgiveransvaret. Hvordan dette kan skje, framgår av våre svar på spørsmålene nedenfor.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Dagens inndeling i sokn er basert på den grunnleggende tanke at menigheten er dannet av det gudstjenestefeirende fellesskapet. Deet innebærer at de aller fleste eksisterende sokn har en vigslet kirke.

Nærheten mellom lokalsamfunnet og den kirkelige grunnenheten og dets styringsorgan har vært viktig for å opprettholde kirkelig tilknytning og engasjement i bygder og bydeler. Endring i befolkningsstruktur, tilslutning til Den norske kirke og administrative og økonomiske krav vil gjøre det utfordrende å opprettholde den lokale strukturen som i dag. Vi ser allerede at menighetsrådene har fått endret og svekket innflytelse etter at viktige oppgaver er flyttet til fellestrådet, som riktig nok opptrer på menighetsrådenes vegne.

Vi ser ikke bort fra at det kan være nødvendig å øke størrelsen på de enkelte sokn slik at de omfatter flere kirker. Dette vil være særlig aktuelt dersom arbeidsgiveransvaret og utøvelsen av drift og vedlikehold av kirker og gravplasser flyttes til et nivå lengre fra det enkelte sokn enn dagens fellestrådsnivå. I så fall vil hensynet til lokal tilknytning og tilhørighet tilsi at flere oppgaver enn i dag legges til menighetsrådet, noe som igjen krever styrking av ressursene på soknenivået.

Menighetsrådet vil understreke at en sammenslåing av sokn må skje i samråd med og under medvirkning av søknene.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellestråd) videreføres?

Svar: Menighetsrådet er enig med Kirkerådets flertall i at ordningen med to organer for soknet bør videreføres, og at menighetsrådet fortsatt skal ha virksomhetsansvar for arbeidet i soknet. Vi viser likevel til det som er nevnt i spørsmål 5 og det som er påpekt i høringsdokumentet om sammenhengen mellom de ulike spørsmål.

Dersom man f.eks. legger det ansvaret som i dag ligger i fellestrådet til bispedømmerådet, kan det spørres om det er naturlig se dette som en utøvelse av myndighet på vegne av menighetsrådet. En slik løsning vil dessuten kunne gjøre det nødvendig med delegering av mer myndighet til menighetsrådet sammen med at størrelsen på soknene økes.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Det er delte meninger i menighetsrådet om dette spørsmålet.

Menighetsrådet vil samlet peke på den åpenbare sammenhengen mellom arbeidet med endring av kommunestruktur og svaret på dette spørsmålet. Større kommunale enheter vil minske forskjellen mellom disse og prostiene. Dette vil tale med tyngde for ikke å opprettholde både et fellestrådsnivå og et prostinivå, men finne en løsning med et mellomnivå som enten følger kommunenivå eller prostinivå. Fortsatt kommunal finansiering taler for kommunenivået. Prestenes tjenstedistrikt og samarbeid på prostinivå om bl.a. trosopplæring er argumenter for å følge prostigrensene.

Noen av menighetsrådets medlemmer ønsker likevel at organet over menighetsrådet skal ligge på bispedømmenivå og mener dette er en forutsetning for en løsning med en arbeidsgiverlinje, se spørsmål 16.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellestråd?

Svar: En utvidelse av området for det administrative nivået over soknet, enten dette følger av større kommuner eller at man velger prosti- eller bispedømmenivå som neste nivå, taler for at noen av

dagens oppgaver for fellesrådet bør legges til menighetsrådet. Graden av slik delegering bør avhenge av hva som blir neste administrative nivå.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: Menighetsrådet er i utgangspunktet enig med Kirkerådets flertall i at all virksomhet i soknet bør inkluderes i styrings- og ledelsesansvaret for soknets organer, jf. alternativ 1 A i Kirkerådets vurdering. Men også svaret på dette spørsmålet avhenger i noen grad av på hvilket nivå styrings- og ledelsesansvaret blir lagt.

Noen av menighetsrådets medlemmer slutter seg til Kirkerådets alternativ 1 B, i alle fall dersom det administrative ansvaret ikke blir lagt på bispedømmenivå.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Menighetsrådet har ikke funnet anledning til å svare på dette spørsmålet. Det samme gjelder spørsmål 11-15 og 19-27. Dette henger dels sammen med kapasitet, dels med hvilke forutsetninger menighetsrådet mener å ha til å uttrykke begrunnede oppfatninger om spørsmålene.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: Menighetsrådet ønsker i utgangspunktet at alle kirkelig tilsatte i soknet skal ha samme arbeidsgiver. Vurderingen avhenger likevel i noen grad av hvor arbeidsgiveransvaret legges.

Det er ulike oppfatninger om hvor arbeidsgiveransvaret bør legges. Flertallet i rådet slutter seg til modell B i Kirkerådets vurdering (fellesråd/prosti), mens et mindretall er enig med Kirkerådets flertall og går inn for modell B (bispedømme).

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: Prestenes spesielle, vigslede tjeneste og den uavhengigheten som er knyttet til denne, er en særskilt utfordring i forbindelse med valg av ordning for arbeidsgiveransvaret. Menighetsrådet er enig i at det er viktig å ivareta den nevnte uavhengigheten, samtidig som regelverket må sikre at kirkens organisering blir tjenlig og effektiv.

For å ivareta de spesielle hensyn som er nevnt, bør det vurderes om det er nødvendig å gjøre visse unntak fra prinsippet om en arbeidsgiverlinje. Vi nevner at felles arbeidsgiveransvar ikke nødvendigvis må føre til at tilsetning skjer på samme nivå for alle tilsatte. Det kan også vurderes noe ulike løsninger avhengig av tjenestemessige funksjoner.

Menighetsrådet vil understreke viktigheten av at ønsket om enkle og prinsipielle løsninger ikke bør være til hinder for modifikasjoner som kan gjøre løsningene akseptable for alle tjenestekategorier.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Det som er nevnt i svaret på spørsmål 18, kan også ha betydning for om man skal åpne for lokale og regionale variasjoner, men menighetsrådet mener likevel at man bør legge stor vekt på å finne løsninger som kan være felles for hele kirken.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestatjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar:

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Det framgår ovenfor at menighetsrådet har latt være å svare på en del av spørsmålene. Dette gjelder først og fremst spørsmål som bare indirekte angår menighetsrådets funksjon og som rådet har begrensede forutsetninger for å gi begrunnede svar på.